

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

Ordynacja wyborcza do Sejmu Ustawodawczego Republiki Polskiej : wraz z instrukcją i uwagami / ułożył i wstępem zaopatrzył Tadeusz Reger.

Liczba stron oryginału

40

Liczba plików skanów

40

Liczba plików publikacji

41

Sygnatura/numer zespołu

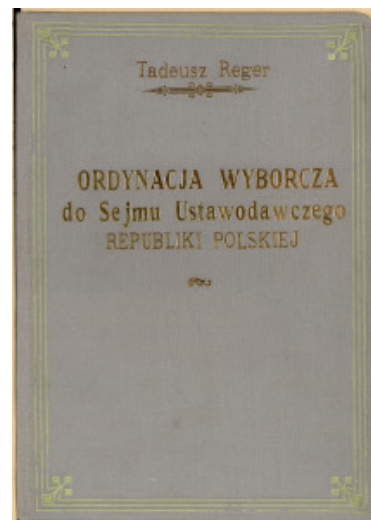
C II 005239

Data wydania oryginału

1919

Zdigitalizowano w ramach projektu pt.

**Udostępnienie cieszyńskiego dziedzictwa
piśmienniczego on-line**

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Śląskie.

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

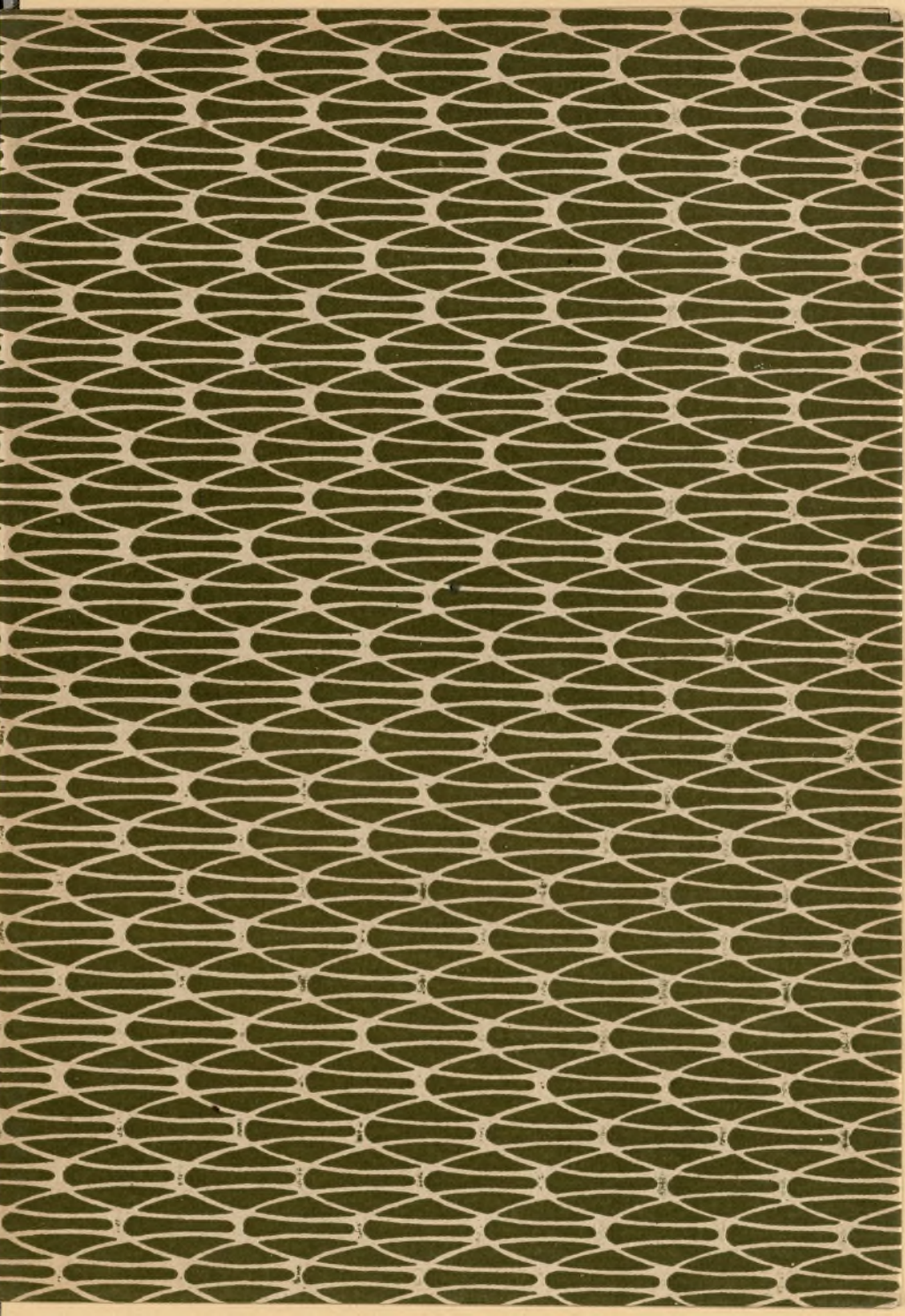

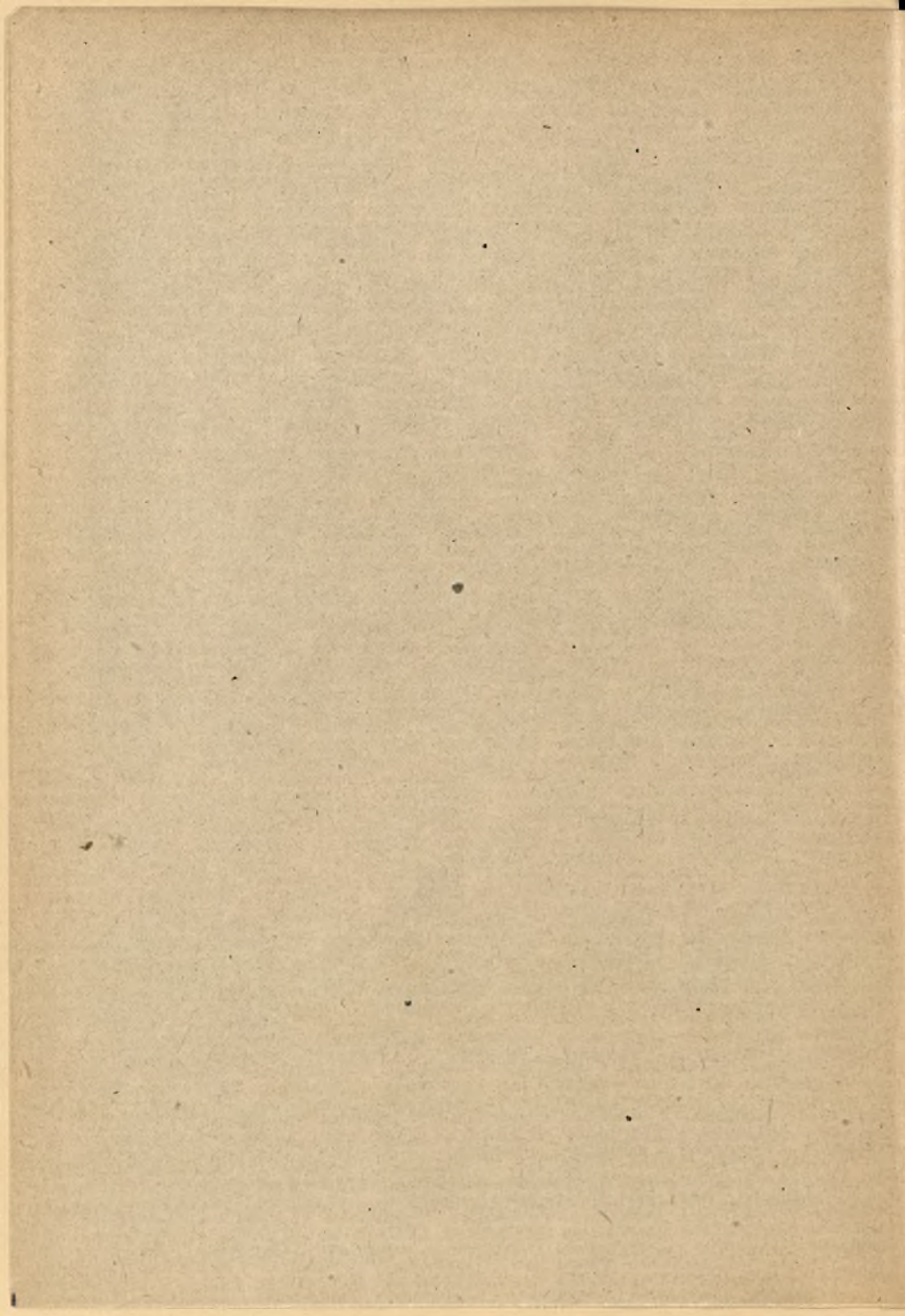
Tadeusz Reger

ORDYNACJA WYBORCZA
do Sejmu Ustawodawczego
REPUBLIKI POLSKIEJ

Ordynacya Wyborcza

do Sejmu Ustawodawczego

===== REPUBLIKI POLSKIEJ. =====

Wraz z Instrukcyą i uwagami.

Ułożył i wstępem zaopatrzył:
TADEUSZ REGER.

1919.

Odbito w Drukarni Tow. Domu Narod. P. Miłęga w Cieszynie.

343.8.08 : 342.4 SL

C.005239II

**Biblioteka
Tadeusza Regera**

Słowo wstępne.

Skończyła się straszna, krwawa wojna, która tyle ofiar kosztowała, tyle łez wycisnęła, takie brzemie cierpień i krzywd niewysłowionych nałożyła na wszystkie ludy. Ustał nareszcie posiew śmierci a ze zgliszcz, pożogi i oparów krwi wznosi się nad bezkresnymi pobojuwiskami czteroletniej wojny jasne słońce wolności i swobody dla ludów i narodów, które dotąd jęczały w jarzmie obcego panowania. Runęły na zawsze trony samowładczych władców, rozpadły się stare państwa, zbudowane na niewoli i ujarzmieniu obcych narodów. Narody odzyskały wolność i swobodę rozporządzania swoim losem. Na gruzach starych państw powstała państwa nowe, oparte na tej jedynie sprawiedliwej zasadzie, — którą naród polski zawsze wyznawał i nieraz za nią krew swą męczeńską przelewał, — że każdy naród ma być wolny, że nie wolno, aby jeden naród panował nad drugim, że lud ma sam sobą rządzić i sam ma stanowić o swoim losie! Dzięki zwycięstwu tej wielkiej idei wraca także Ojczyzna nasza, Polska do bytu niepodległego, staje się państwem samodzielnem.

W myśl tej zwycięskiej zasady lud polski na Śląsku ogłosił z własnej woli, przez nikogo do tego nie namówiony, ani nie przymuszony, przyłączenie Śląska cieszyńskiego do Polski!

Odtąd już żaden obcy najeźdźca, żaden cudzy król lub cesarz, ani cudzy urzędnik nie będzie ludowi polskiemu narzucał swojej woli, nie będzie mu dyktował swoich praw, ani zmuszał go do spełniania swoich nieprawdopodobnych rozkazów.

Ale, aby się tak stało, aby Polska wolna, niepodległa i zjednoczona stała się dla wszystkich swoich obywateli prawdziwą Ojczyzną, matką dobrą, pieczo-

łowitą i zapobiegliwą, nie zaś macochą, trzeba trzech rzeczy koniecznie: po pierwsze, aby lud sam w niej rządził; po drugie, aby były w Polsce dobre prawa; po trzecie, aby był w niej ład, porządek i dobra władza.

Jak dojść do tego celu? Tu nam pomóż może tylko zastosowanie drugiej zwyczajnej zasady, że wszelka władza pochodzić może tylko od narodu!

Lecz naród cały — blisko 20 milionów mieszkańców zjednoczonej Polski — nie może bezpośrednio, każdy osobiście, ani rządów sprawować, ani praw ustanawiać, ani władzy wykonywać. Musimy te czynności przekazać, względnie wykonywanie władzy powierzyć swoim zastępcom, czyli reprezentantom, których lud sam sobie wybierze według własnej woli.

W tym celu tymczasowy Rząd ludowy Republiki polskiej rozpiął wybory do pierwszego Sejmu ustawodawczego, które się odbędą dnia 26. stycznia 1919 roku.

Ten Sejm ustawodawczy, czyli konstytucyjny, to pierwszy gospodarz Ojczyzny, to jej budowniczy, źródło jej prawa i mocy! Sejm to Polska, Polska Wolna, Zjednoczona, Niepodległa! O tym Sejmie marzyły pokolenia Polaków, walczących o wolność, ginących w katogach (strasznych rosyjskich robotach przymusowych) i na szubienicach, płaczących z bólu i upokorzenia na własnej ziemi pod knutem obcym, pod rządem zaborczym. Marzył też o nim lud śląski przez 600 lat twardej niewoli w jarzmie czeskim i austriackim. Ten Sejm oznacza dla ludu polskiego koniec obcej niewoli, obcego rozkazu, obcego ucisku i wyzysku.

Od składu pierwszego Sejmu ustawodawczego będzie zależało życie milionów ludzi w Polsce. Już nikt inny za nas odpowiedzialności nie weźmie, już na nikogo winy za naszą niedolę zwälzać nie będziemy śmieli, bo sami sobą będziemy rządzili, bo nasza własna moc większości w narodzie będzie o losie całego narodu decydować musiała.

Zastępcy nasi, czyli posłowie, których wyszlemy do Sejmu ustawodawczego będą musieli w naszym imieniu i z naszej woli rozstrzygnąć, jaki ma być system, czyli forma rządów w Polsce, jakie mają być

w niej władze i urzędy, czyją własnością ma być ziemia, lasy, fabryki i kopalnie, jakie mają być szkoły, jakie wszelkie prawa i urządzenia, jakie swobody i jakie, kto i ile ma płacić podatków na wszystkie potrzeby wspólne i t. d. i t. d.

Jeżeli chcemy, aby Sejm ustawodawczy dobrze spełnił powierzone mu zadanie, trzeba przedewszystkiem czujnie dbać o to, aby był wybrany prawidłowo. Ważną zatem jest rzeczą, aby każdy — mężczyzna, czy kobieta — dokładnie wiedział, jakie są przepisy, według których się posłów na ten Sejm wybiera. Dlatego niech najpierw każdy uważnie i ze zrozumieniem przeczyta „Ordynacyę wyborczą do Sejmu ustawodawczego“, którą wydajemy wraz z obowiązującymi instrukcyami i niektórymi koniecznymi objaśnieniami. — Niechaj następnie każdy będzie bezstronnym i sumiennym stróżem czystości i wolności wyborów wobec siebie i wobec drugih, to znaczy, niech sam ustrzeże się by tej czystości i wolności w niczem nie uchybił i niech w końcu pilnie czuwa, by jej także drudzy nie pogwałcili.

Tadeusz Reger.

Ordynacya Wyborcza

do Sejmu Ustawodawczego.

Uwaga : Na mocy artykułu 18-tej Ordynacyi Wyborczej wydał minister spraw wewnętrznych szereg instrukcyi; oprócz tego ogłosił Naczelnik państwa dekrety z dnia 19. i 26. grunia 1918, którymi niektóre z postanowień tej Ordynacyi Wyborczej zostały zmiesione lub uzupełnione.

Dla łatwiejszego przeglądu podajemy instrukcyę i zmiany pod każdym artykułem osobno, oddzielone kresczką.

ROZDZIAŁ I.

PRAWO WYBIERANIA.

Kto jest wyborcą.

Wyborcą do Sejmu jest każdy obywatel państwa bez różnicy płci, który w dniu ogłoszenia wyborów ukończył 21 lat.

Przy określaniu praw wyborczych osób, znajdujących się na terytoryum dawnego zaboru rosyjskiego, należy uważać, iż obywatelami państwa Polskiego są: a) osoby, które urodziły się i zamieszkują na objętem spisem okręgów wyborczych terytoryum wszystkich 3 borów (patrz spis dołączony do Ordynacyi Wyborczej jako dodatek Nr I.) b) urodzone poza granicami terytoryum wskazanem w poprzednim punkcie osoby narodowości polskiej, c) kobiety cudzoziemki, które poślubiły obywateli polskich.

W Galicyi i na Śląsku Cieszyńskim uważa się za obywateli Państwa Polskiego: a) wszystkie osoby mające według dotychczasowych przepisów prawo przynależności do jednej z gmin Galicyi lub Śląska Cieszyńskiego; b) wszystkie osoby narodowości polskiej bez względu na miejsce przynależności, dawniejsze poddaństwo lub miejsce urodzenia.

W wypadkach, gdy zachodzi wątpliwość co do przynależności danej osoby do narodowości polskiej Komisye mają prawo zażądać złożenia uroczystego oświadczenia w tym względzie.

Przynależność państwowa osób głosujących na terytorium dawnego zaboru pruskiego określona będzie osobną instrukcją.

Art. 2.

Wyborcy winni być mieszkańcami tego obwodu głosowania, w którym głosują, przynajmniej od przedednia zarządzenia wyborów (patrz artykuł 15).

Za dzień zarządzenia wyborów uważany jest dzień 6. grudnia 1918, albowiem w tym dniu dopiero nastąpiło ogłoszenie wyborów w „MONITORZE“, urzędowym „Dzienniku praw państwa.“

Kto więc w dniu 6. grudnia ukończył 21. lat życia, jest obywatelem państwa polskiego, to jest jest z urodzenia Polakiem, lub jest przynależny do jednej z gmin w państwie polskiem a od przedednia ogłoszenia wyborów, to jest od 5. grudnia jest mieszkańcem tego obwodu głosowania, w którym głosuje, ten ma prawo wyborcze bez względu na płeć, jeżeli został wciągnięty na listę wyborców.

Art. 3.

Wyborcy głosować wolno tylko w jednym obwodzie głosowania.

Art. 4.

Wojskowi wszystkich stopni i wszystkich rodzajów broni w służbie czynnej nie biorą udziału w głosowaniu.

Osoby, należące do milicyi i policyi, nie biorą udziału w głosowaniu, o ile obowiązki te pełnią w zawodzie głównym.

Art. 5.

Prawa wyborczego nie mają osoby sądownie pozbawione praw obywatelskich.

Za osoby sądownie pozbawione praw obywatelskich należy uważać: a) skazanych wyrokami dawnych sądów rosyjskich na ciężkie roboty lub oddziały areztanckie, jako też na więzienia z pozbawieniem praw lub twierdzą z pozbawieniem praw, o ile kary, te nie zostały wymierzone za przestępstwa polityczne, b) skazanych wyrokami b. niemieckich sądów okręgowych i sądów polskich na ciężkie więzienie lub dom poprawy (więzienia od 1½ roku do 6 lat), o ile kary te nie zostały wymierzone za przestępstwa polityczne, c) skazanych na pozbawienie praw przez sądy niemieckie w b. zaborze pruskim, d) skazanych w b. zaborze austriackim za przestępstwa, które w myśl ustawy wyborczej do Rady Państwa skutkowały pozbawieniem praw wyborczych.

Wyroki b. sądów wojskowych brane w rachubę nie będą.

Art. 6.

Prawo głosowania winno być wykonywane osobiście.

ROZDZIAŁ II. WYBIERALNOŚĆ.

Kto może być posłem.

Art. 7.

Wybieralni do Sejmu są wszyscy obywatele (lki) państwa, posiadający czynne prawo wyborcze, niezależnie od miejsca zamieszkania, jak również wojskowi.

O prawie wybieralności do Sejmu rozstrzygają wyłącznie Sąd Najwyższy i Sejm, przyczem pierwszy co do wyborów zaprotestowanych, drugi co do niezaprotestowanych.

Art. 8.

Urzędnicy państwowych władz administracyjnych, skarbowych i sądowych nie mogą być wybrani w tych okręgach wyborczych, na które rozciąga się ich działalność służbowa.

Przepis ten nie dotyczy urzędników i wojskowych władz centralnych.

Art. 9.

Płatni urzędnicy państwowi oraz wojskowi z chwilą wyboru na posła zostają zwolnieni na czas trwania mandatu ze swych czynności służbowych i nie otrzymują za ten czas poborów, związanych z ich urzędem.

Przepis ten nie dotyczy ministrów, podsekretarzy stanu i profesorów wyższych uczelni.

Art. 10.

Posel powołany do płatnej służby państwowej przestaje być członkiem Sejmu.

Przepis ten nie dotyczy ministrów, podsekretarzy stanu i profesorów wyższych uczelni.

ROZDZIAŁ III.

OKRĘGI WYBORCZE I OBWODY GŁOSOWANIA.

Art. 11.

Państwo Polskie zostaje podzielone na okręgi wyborcze. Wykaz okręgów wyborczych i siedzib głównych Komisji Wyborczych jest wyszczególniony w dodatku Nr. 1.

Art. 12.

Jeden poseł przypada przeciętnie na 50 tys. ludności okręgu; na ułamki tej liczby wynoszące powyżej 25.000 przypada jeden poseł.

Art. 13.

Główna Komisja Wyborcza dzieli okręg wyborczy na obwody głosowania.

Okręg wyborczy winien być przez Główną Komisję Wyborczą podzielony na obwody głosowania wielkości zastosowanej do warunków lokalnych lub dotychczasowej praktyki, jednak w ten sposób, aby liczba mieszkańców każdego poszczególnego obwodu nie przekraczała 3.000, a w miastach z ludnością powyżej 10.000 mieszkańców—2.000. W Galicyi i na Śląsku Cieszyńskim obwody wyborcze winny w zasadzie obejmować jedną gminę, o ile liczba mieszkańców nie wynosi 3.000.

ROZDZIAŁ IV.

WYBORY POSELSKIE.

a) Zarządzenie wyborów, dzień i miejsce wyborów.

Art. 14.

Wybory poselskie będą zarządzane przez Naczelnika Państwa.

Art. 15.

W zarządzeniu wyborów oznaczony będzie dzień głosowania, na który wybrać należy niedzielę lub święto. Głosowanie odbywa się w jednym dniu w całym kraju. Głosowanie powinno być wyznaczone najpóźniej na sześćdziesiąty dzień po dniu zarządzenia wyborów.

Zarządzenie wyborów winno być ogłoszone w dzienniku praw państwa oraz w dziennikach politycznych, stołecznych i prowincjonalnych.

Dzień ogłoszenia wyborów w dzienniku praw państwa uważa się za dzień zarządzenia wyborów.

Wyrażenie „zarządzenie wyborów“ zarówno w ordynacji, jak i niniejszej instrukcyi winno być rozumiane wyłącznie w sensie ustępu 3-go art. 15-go.

Ogłoszone zostały wybory dnia 6. grudnia 1918 a głosowanie odbędzie się w niedzielę, 26. stycznia 1919 od godziny 8 rano do 10 wieczór.

Art. 16.

Najpóźniej w dwudziestym dniu po dniu zarządzenia wyborów główna komisya wyborcza ogłosi publicznie we wszystkich gminach okręgu wyborczego dzień wyborów poselskich, godziny głosowania, liczbę posłów, którzy mają być wybrani, miejsce, czas, sposób i ostatni termin zgłaszania kandydatur poselskich według przepisów rozdziału IV d, a wreszcie skład i lokal urzędowy głównej komisyi wyborczej.

Równocześnie będzie ogłoszony w każdej gminie lub mieście podział danej gminy lub miasta na obwoody głosowania, wyznaczony lokal wyborczy dla każdego obwoadu oraz skład i lokal urzędowy oraz godziny urzędowania miejscowych komisyi wyborczych.

Ogłoszenie to nastąpić winno w sposób zwykle w danej gminie używany przy ogłaszaniu rozporządzeń.

Najpóźniej w 16 dniu po zarządzeniu wyborów Główna Komisya Wyborcza ustali podział każdej gminy na obwoody głosowania i zawiadomi o tem niezwłocznie naczelników gmin i osoby mianowane członkami Komisji Miejskowej.

Naczelnik gminy niezwłocznie wyznaczy dla każdego obwoadu lokal wyborczy i lokal urzędowy Komii

syi Miejscowej. Przewodniczący tej ostatniej oznaczy godziny jej urzędowania.

O powyższych zarządzeniach naczelnik gminy ogłosi w terminie i w sposób przewidziany w ustępach 2-im i 3-im art. 16-go.

Art. 17.

W razie zmiany lokalu wyborczego, względnie lokalu urzędowania głównej lub miejscowej komisji wyborczej zmiana ta musi być natychmiast podana do publicznej wiadomości.

b) Komisye wyborcze.

Art. 18.

Dla każdego okręgu wyborczego ustanawia się główną komisję wyborczą, dla każdego obwodu głosowania — miejscową komisję wyborczą. Kontroluje normalne powstanie i funkcjonowanie komisji oraz udziela im instrukcyi i komentarzy minister spraw wewnętrznych, od którego postanowień przysługuje im odwołanie się do Sadu Najwyższego. Nadzór nad czynnościami będzie pełnił w każdym okręgu komisarz wyborczy, mianowany przez ministra spraw wewnętrznych i pozostający pod bezpośrednią kontrolą Generalnego Komisarza Wyborczego, mianowanego przez Naczelnika Państwa na wniosek Rady Ministrów.

Komisarz wyborczy jest delegatem Ministra Spraw Wewnętrznych na dany okręg wyborczy i jako taki obowiązany jest do czuwania nad legalnością akcji wyborczej; w tym celu ma on prawo i obowiązek zaskarżania w drodze właściwej czynności postępowania wyborczego i uchwał, niezgodnych z Ordynacya lub prawem; wyjaśnia on również wątpliwości wynikłe przy stosowaniu Ordynacyi i niniejszej instrukcyi, dopilnowuje terminów, udziela informacji i t. p.

Komisarz wyborczy winien podać do wiadomości publicznej w dziennikach miejscowych miejsce i godziny swego urzędowania.

Dekretem Naczelnika Państwa z dnia 19. grudnia 1918 do sprawowania funkcyi Najwyższego Sadu w myśl niniejszej Ordynacyi Wyborczej wyznaczony został Wyższy Kad Krajowy w Krakowie.

Art. 19.

Główna komisya wyborcza składa się z przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego i trzech członków.

Przewodniczącym głównej komisji jest prezes sądu okręgowego, lub też sędzia przez niego powołany.

Art. 20.

Prezes sądu okręgowego powołuje zastępcę przewodniczącego z grona sędziów.

a) Przewodniczącemu Głównej Komisji Wyborczej w wypadkach, gdy nie jest nim Prezes Sądu Okręgowego (obwodowego, krajowego) powołuje ten ostatni niezwłocznie po zarządzeniu wyborów.

To samo dotyczy zastępców przewodniczącego.

b) Pod sędziami wymienionymi w art. 19 i 20. rozumieć należy zarówno członków sądu okręgowego (obwodowego, krajowego,) jak i sędziów pokoju (sędziów sądów powiatowych.)

Przewodniczącymi Głównych Komisji w miejscowościach, nie należących do żadnego sądu okręgowego, powoła Prezes Sądu apelacyjnego w Warszawie.

Art. 21.

Z pozostałych trzech członków głównej komisji wyborczej jednego oraz zastępcę wybiera rada miejska, dwóch zaś i tyluż zastępców zgromadzenie wójtów powiatu, również ze swego grona. Do zgromadzenia wójtów nie mogą należeć wójtowie, mianowani przez byłe władze okupacyjne.

W okręgach wyborczych, złożonych z jednego miasta, dwóch członków i ich zastępców wybiera rada miejska, trzeciego związki zawodowe. Sposób powołania tego trzeciego członka i jego zastępcy określi instrukcja ministra spraw wewnętrznych. Na wyborach w Radzie Miejskiej przewodniczy prezes Rady Miejskiej, na zgromadzeniu wójtów — osoba przez zgromadzenie na przewodniczącego powołana.

a) Członka Głównej Komisji i jego zastępcę, stosownie do ustępu 1-go art. 21-go wybiera rada miejska tego miasta, w którym Komisja urzęduje; pozostałych dwóch członków i ich zastępców wybiera zgromadzenie wójtów tego powiatu, w obrębie którego Komisja Główna ma swą siedzibę.

Zamiast wójtów, mianowanych przez b. władze okupacyjne, powołani zostaną do wyborów przewodniczący rad gminnych, lub w braku takowych obecni lub dawniejsi pełnomocnicy gmin.

b) W wyborze członka Komisji od związków zawodowych w miastach Warszawie i Łodzi biorą udział te związki, które w ciągu dni trzech od dnia zarządzenia wyborów zgłoszą swój akces na ręce przewodniczącego Komisji Głównej; ten ostatni najpóźniej 7-go dnia po zarządzeniu wyborów zwoła trybem przewidzianym w art. 22-gim zebranie przedstawicieli związków w celu dokonania wyboru członka; wybór ten odbędzie się trybem, przewidzianym w art. 23-cim Ordynacji.

Art. 22.

Wójt i członkowie rady miejskiej będą zawiadomieni o wyborach na trzy dni przed posiedzeniem. W razie niemożności zawiadomienia osobistego, należy wybory ogłosić w dzienniku miejscowym.

Zgromadzenie wójtów względnie przewodniczących rad gminnych winno odbyć się najpóźniej w dniu szóstym po zarządzeniu wyborów.

Art. 23.

Każdy z członków rady miejskiej lub każdy wójt pisze na swej kartce do głosowania jedno nazwisko. Za wybranych uważa się tych, którzy otrzymali największą ilość głosów. W razie równości głosów otrzymanych przez poszczególnych kandydatów, rozstrzyga los, wyciągnięty przez przewodniczącego.

Wybory zastępców członków Komisji Głównej winny być dokonane jednocześnie z wyborami członków, lecz przez oddzielne głosowanie.

Art. 24.

Przewodniczący zawiadomi zebranych bezzwłocznie o wynikach głosowania i prześle odpis protokołu wyboru z dokładnym adresem wybranych przewodniczącemu głównej komisji wyborczej. Ewentualne protesty przeciwko wyborowi w ciągu czterech dni od dnia głosowania należy wnosić do przewodniczącego głównej komisji wyborczej. Protesty rozstrzyga niezwłocznie Sąd Najwyższy. W razie unieważnienia wyboru wójt, ewentualnie rada miejska, przystąpią do ponownych wyborów.

a) Pierwsze posiedzenie Głównej Komisji Wyborczej winno odbyć się niepóźniej niż 10-go dnia po zarządzeniu wyborów.

b) W razie założenia protestu przeciwko wyborowi członka Komisji Głównej, ta ostatnia do czasu rozstrzygnięcia pomienionego protestu urzęduje w składzie wybranym.

Art. 25.

Miejscowa komisya wyborcza składa się z przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego i trzech członków; wszystkich powołuje główna komisya wyborcza.

Art. 26.

Do powzięcia uchwały w głównej i miejscowej komisji wyborczej niezbędna jest obecność przynajmniej trzech członków.

Uchwały komisji zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

Art. 27.

Jeden z członków komisji prowadzi protokoły obrad komisji. Protokoły winny być podpisane przez obecnych na zebraniu członków komisji.

Art. 28.

Kandydat na posła nie może brać udziału w pracach komisji wyborczych.

Art. 29.

Osoby powołane na członków komisji wyborczych, które uchylają się po przyjęciu wyborów od spełnienia swoich obowiązków bez usprawiedliwionej przyczyny, ulegną karze grzywny od jednej do stu marek, lub od dwóch do dwustu koron; skazanie po raz trzeci powoduje wykreślenie z listy członków komisji.

Kary te na członków miejscowych i głównych komisji wyborczych nakłada komisya główna.

Art. 30.

Członkowie głównych i miejscowych komisji wyborczych otrzymują dyety. Członkowie urzędujący w miejscu zamieszkania otrzymują 10 marek (dwadzieścia koron) dziennie, członkowie urzędujący poza miejscem swego zamieszkania piętnaście marek (trzydzieści koron) dziennie i zwrot kosztów podróży.

c) Sprawdzanie praw wyborczych.

Art. 31.

Naczelnik gminy sporządzi w porządku alfabetycznym według wzoru dodatek Nr. 2) spisy obywateli zamieszkałych w poszczególnych miejscowościach gminy, którzy w dniu ogłoszenia wyborów mają ukończonych lat 21. Do tego spisu dołączy naczelnik gminy.

spis osób, które nie mają prawa głosowania w myśl art. 5. niniejszej ustawy. W miastach spisy te przygotowuje magistrat według obwodów.

a) Spisy obywateli winny być sporządzone przez naczelników gmin w porządku alfabetycznym, dla każdej wsi lub kolonii oddzielnie, przyczem jednak obywatele poszczególnych sadyb, o ile ludność ich nie przewyższa 100 dusz, mogą być wniesieni do spisu najbliższej miejscowości.

b) Pierwszy ze spisów, wymienionych w art. 31-ym winien obejmować wyłącznie osoby mające prawo głosowania w myśl Ordynacyi.

Art. 32. Najpóźniej 20-go dnia od ogłoszenia wyborów naczelnik gminy, względnie burmistrz miasta, spisy te dostarcza komisjom miejscowym.

Art. 33. Natychmiast po otrzymaniu tych spisów komisya miejscowa przystępuje do ich zbadania oraz zatwierdza listę wyborców.

Art. 34. Komisya ma prawo żądać okazania materyałów, na których podstawie sporządzone zostały spisy mieszkańców i udzielania przez naczelnika gminy wyjaśnień.

Art. 35. Komisya miejscowa najpóźniej 25-go dnia od ogłoszenia wyborów przesyła zatwierdzoną przez się listę wyborców głównej komisji wyborczej.

Jednocześnie drugie egzemplarze listy wyborców wyłożone będą do przejrzania w lokalu Komisji miejscowej na 8 godzin dziennie przez dni pięć.

a) Zatwierdzona przez Komisję Miejsową lista wyborców nie może być zmieniona inaczej, jak w drodze postępowania reklamacyjnego, przewidzianego w art. 36-ym i następnym.

b) Wymienione w ust. 2-gim art. 35-go drugie egzemplarze listy wyborców winny być sporządzone przez Komisję Miejsową. — Kopie te winny być zupełnie zgodne z oryginałem i zaświadczone podpisami członków Komisji Miejsowej.

c) Pomienione kopie służą do wyłożenia w myśl

ust. II. art. 35-go w lokalu Komisji, oryginał zaś w myśl ust. 1. tego art. przesłany zostanie do Komisji Głównej.

Art. 36. Każdy obywatel ma prawo wnosić reklamacje przeciwko liście wyborców zarówno o wykreślenie jak i wpisanie na listę siebie lub kogokolwiek.

Reklamacje należy poprzeć dowodami.

Reklamacje przeciwko liście wyborców mogą być wnoszone w ciągu dni pięciu przewidzianych w ustępie drugim art. 35-go t. j. w czasie wyłożenia listy.

Art. 37. Reklamacje mogą być wnoszone piśmiennie lub ustnie do komisji miejscowej, która ustne reklamacje protokuluje.

Reklamacje są uważane za poufne, lecz nie mogą być bezimienne.

Art. 38. Komisya miejscowa zawiadomi piśmiennie osoby, co do których wniesiono reklamacje, o ich wykreślenie, najpóźniej nazajutrz po otrzymaniu reklamacji. W zawiadomieniu tem będzie przytoczony art. 39 ordynacji wyborczej.

Art. 39. Osoby, których prawo głosowania podano w wątpliwość, mogą wnosić obronę na ręce komisji miejscowej w przeciągu 3 dni od dnia doręczenia zawiadomienia.

Art. 40. Komisya miejscowa rozstrzyga reklamacje w ciągu 3 dni. Od postanowień komisji miejscowej można się odwołać do komisji głównej za pomocą reklamacji, złożonych do komisji miejscowej w ciągu 48 godzin od daty doręczenia decyzji komisji głównej. Przeciwrklamacje mogą być składane komisji miejscowej ustnie, do protokołu albo piśmiennie.

Reklamacje o wykreślenia zatrzymuje komisya miejscowa do upływu terminu obrony, poczem wraz z przeciwrklamacjami przesyła głównej komisji Wyborczej.

Art. 41. Komisya główna bada spisy, listy, protesty, reklamacje i przeciwrklamacje, ustala ostatecznie listy wyborców i rozsyła poprawione i podpisane listy komisjom miejscowym najpóźniej w trzydziestym drugim dniu od ogłoszenia wyborów.

Po otrzymaniu z Komisji Głównej ostatecznej listy wyborców, Komisja miejscowa uzgodni drugi egzemplarz listy z tą listą ostateczną.

Art. 42.

Orzeczenia głównej komisji wyborczej mogą być zaskarżone do Sądu Najwyższego tylko z powodu przekroczenia prawa.

d) Zgłaszanie kandydatur poselskich.

Art. 43.

Kandydatury poselskie będą zgłaszane **piśmiennie** na ręce przewodniczącego głównej komisji wyborczej nie później jak dwudziestego czwartego dnia od ogłoszenia wyborów.

Zgłoszenie kandydatur poselskich na ręce przewodniczącego głównej komisji wyborczej ma być dokonane do dnia 9. stycznia 1919 roku włącznie.

Art. 44.

Zgłoszenie winno być podpisane łącznie lub na oddzielnych deklaracjach co najmniej przez pięćdziesięciu wyborców, zamieszkających w okręgu wyborczym.

Art. 45.

Zgłoszone listy kandydatów będą oznaczone przez główną komisję wyborczą numerem porządkowym w kolejności ich składania i w tym samym porządku zostaną wydrukowane na afiszach wyborczych.

Art. 46.

Zgłaszający listę kandydatów winni wskazać swego pełnomocnika uprawnionego wyłącznie od składania w imieniu grupy oświadczeń w sprawie wad zgłoszenia.

Art. 47.

Grupy, które zgłosiły listy kandydatów, mogą przez swoich pełnomocników, wyraźnie do tego w zgłoszeniu upoważnionych, oświadczyć najpóźniej dwudziestego siódmego dnia od ogłoszenia wyborów, że tworzą związek wyborczy, a wówczas będą miały wobec innych grup prawa jednej grupy, a zgłoszenia ich będą stanowiły jedno zgłoszenie.

Termin ten upływa z dniem 12. stycznia 1919.

Art. 48. W zgłoszeniu kandydaci winni być wymienieni w porządku pierwszeństwa, w jakim wybrani wchodzi do Sejmu.

Liczba kandydatów zgłoszonych przez jedną grupę może być większa niż ogólna ilość danego okręgu.

Art. 49. W zgłoszeniu powinno być podane imię i nazwisko, zawód, wiek i miejsce zamieszkania każdego kandydata.

Art. 50. Ta sama osoba może kandydować w wielu okręgach wyborczych.

Art. 51. Główna komisja wyborcza bada zgłoszenia i oświadczenia, a o dostrzeżonych brakach i wadach zawiadamia właściwego pełnomocnika 28 dnia od ogłoszenia wyborów.

Ten termin upływa z dniem 13. stycznia 1919.

Art. 52. Jeżeli wady nie zostaną usunięte w przeciągu trzech dni, główna komisja wyborcza stwierdza nieważność zgłoszenia w całości albo nieważność kandydatów, których wady dotyczą.

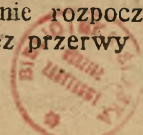
Art. 53. W razie zgłoszenia w terminie jednej tylko listy kandydatów, jak również w razie zgłoszenia paru list z ogólną ilością kandydatów nie większą od liczby posłów, przypadającej na dany okrąg, głosowanie nie odbywa się; natomiast główna komisja wyborcza ogłasza o wyborze na posłów kandydatów zgłoszonych.

Art. 54. W razie zgłoszenia więcej niż jednej listy o łącznej ilości kandydatów większej od liczby posłów, których okręg ma wybrać, komisja główna ogłosi najpóźniej trzydziestego drugiego dnia od ogłoszenia wyborów listy kandydatów — wszystkie równocześnie w kolejnym porządku ich zgłoszenia.

Ma się to stać najpóźniej dnia 17. stycznia 1919.

e) Głosowanie.

Art. 55. Głosowanie rozpoczyna się o godzinie ósmej rano i trwa bez przerwy do godziny dziesiątej wieczorem.

Art. 56. Od chwili rozpoczęcia głosowania aż do chwili zakończenia winni być obecni w lokalu wyborczym bez przerwy conajmniej trzej członkowie komisji wyborczej.

Przewodniczący komisji i członek komisji wybrany do pisania protokołu nie mogą równocześnie oddalić się z lokalu wyborczego.

W razie gdyby w dniu wyborów okazało się, iż komisja miejscowa nie może się zebrać w liczbie przynajmniej 4 członków, przewodniczący komisji miejscowej powoła dla ich uzupełnienia z pośród obecnych na sali wyborców, umiających czytać i pisać 2 członków najstarszego i najmłodszego wieku i o powyższym należy uczynić wzmiankę w protokole.

Art. 57 Głosowanie raz rozpoczęte nie może być przerwane. Gdyby wskutek siły wyższej czynności wyborcze były wręcz uniemożliwione komisja wyborcza może przedłużyć głosowanie o kilka godzin lub odroczyć do dnia następnego.

Art. 58. W razie przerwania głosowania komisja wyborcza winna opieczętować akta wyborcze i urnę wyborczą i przechować je pod osobistą odpowiedzialnością przewodniczącego.

Art. 59. Protokół głosowania winien być spisany według wzoru (patrz dodatek Nr. 4.)

Art. 60. Wyborca po oddaniu głosu winien opuścić lokal. Wstęp do miejsca wyborów mają tylko wyborcy i członkowie komisji oraz osoby, wskazane w art. 62.

Art. 61. Osoby, któreby zakłócały spokój albo agitowały, przewodniczący może usunąć z lokalu wyborczego, w razie zaś usiłowania ponownego wejścia skazać je na grzywnę do stu marek (dwieście koron.)

Art. 62. Prawo obecności w lokalu wyborczym od chwili rozpoczęcia czynności aż do zakończenia głosowania, mają przedstawiciele grup wyborczych, zgłoszeni przez pełnomocników po ednym do każdej komisji z pośród miejscowych wyborców.

Art. 63. Przedstawiciela grup wyborczych komisja wyborcza może wydać z lokalu wyborczego w wypad-

kach przewidzianych w art. 61 dopiero po bezskuteczności uprzedniego upomnienia. Fakt wydalenia z lokalu wyborczego i powody wydalenia muszą być zaznaczone w protokule komisji.

- Art. 64.** W czasie głosowania nie wolno ani w lokalu wyborczym ani w budynku, w którym się ten lokal znajduje, ani też na ulicy i na placu przed wejściem do budynku w promieniu stu metrów, wygłaszać przemów do wyborców i w jakikolwiek sposób agitować.
- Art. 65.** W razie gdyby tłumne zgromadzenie się publiczności tamowało wyborcom dostęp do budynku lub do lokalu wyborczego, przewodniczący komisji poczyni potrzebne zarządzenia, by zapewnić wyborcom swobodny dostęp.
- Art. 66.** W celu zapewnienia wykonania zarządzeń przewodniczącego, oddana będzie do jego rozporządzenia straż w odpowiedniej sile.
- Art. 67.** Przed rozpoczęciem głosowania komisja i przedstawiciele grup wyborczych powinni się przekonać, czy urna jest próżna. Od tej chwili aż do skończenia głosowania urna w żadnym razie nie może być otwierana.
- Art. 68.** Przewodniczący komisji wyborczej może żądać dokumentów od osoby głosującej w celu ustalenia tożsamości. Od decyzji przewodniczącego można się odwołać do komisji, która orzeka większością głosów ostatecznie. W razie niejednomysłności orzeczenia, należy wnieść to do protokołu. Zarzuty co do tożsamości osoby mogą być wnoszone ustnie lub piśmiennie, ale tylko dopóty, dopóki osoba, o którą chodzi, nie oddała głosu.
- Art. 69.** Głosowanie odbywa się za pomocą urzędowych kart do głosowania.
Karty muszą być jednakowe w całym okręgu wyborczym.
Na każdej kartce do głosowania wydrukowane są numery porządkowe list kandydatów.
Dodatek Nr. 3. przedstawia wzór karty głosowania.

Karty do głosowania opatrzone są pieczęcią urzędową głównej komisji wyborczej. Karty do głosowania winny być sprzedawane w ciągu 5-ciu dni przed wyborami w wolnym handlu i w lokalu wyborczym po cenie 5 fen. (10 halerzy).

Dekretem Naczelnika państwa z dnia 26. grudnia 1918 artykuł 69. Ordynacji Wyborczej został **zmieniony**. Według nowego brzmienia tego artykułu **urzędowe karty wyborcze**, drukowane według podanych w dodatku trzecim do Ordynacji Wyborczej wzoru i zaopatrzone pieczęcią urzędową głównej Komisji wyborczej **zostają zniesione. Głosowanie odbywać się będzie przy pomocy kart nieurzędowych. Rozmiar, format i kolor tych kart są dowolne. Na karcie wyborca oznaczyć winien jedynie numer listy wyborczej, na którą oddaje swój głos. Numer na karcie umieszczony może być drukowany, hektografowany, pisany ołówkiem, atramentem lub na maszynie, w formie cyfry arabskiej, albo rzymskiej, albo też wypisany słowami, n. p.: „numer pierwszy“.** Przy numerze mogą być umieszczone jedynie wskazówki co do samego numeru, n. p. „Nr. 1.“ „lista numer jeden“, „głosuję na listę numer pierwszy“. **Przypiski wszelkiej innej treści nie są dopuszczalne i powodują nieważność karty. Kto kartę głosowania podpisze — czyni ją nieważną, a głos jego jest stracony!**

Koperty, wymienione w artykułach 70 i 72 ordynacji winny być ostemplowane pieczęcią głównej Komisji wyborczej i dostarczone w odpowiedniej ilości miejscowym komisjom wyborczym.

Art. 70.

Głosowanie odbywa się w sposób następujący: wyborca, wchodząc do lokalu wyborczego, udaje się do stołu, przy którym siedzi komisja wyborcza, i wymienia swe nazwisko. Po sprawdzeniu przez członka, prowadzącego protokół, czy nazwisko wyborcy znajduje się na liście wyborców, wyborca otrzymuje kopertę do głosowania, wkłada w nią odrazu kartę, i zakleiwszy, wręcza przewodniczącemu komisji. Ten, sprawdzwszy stempel na kopercie, wrzuca ją do urny wyborczej, jednocześnie inny członek komisji obok nazwiska wyborcy czyni adnotację, że głos swój już oddał, poczem wyborca oddala się z sali.

Art. 71.

Wypełnienie karty do głosowania odbywa się za pomocą podkreślenia tego numeru listy kandydatów, na który wyborca chce oddać swój głos.

Artykuły 69 i 71 zostały zmienione i postanowienie to zostało ~~zniesione~~.

Art. 72:

Przewodniczący nie przyjmuje karty do głosowania, którą wyborca pragnąłby oddać bez włożenia jej do koperty urzędowej, również nie przyjmuje kopert, oznaczonych jakimśkolwiek znakiem poza stemplem urzędowym.

Art. 73.

Z uderzeniem godziny dziesiątej wieczorem przewodniczący nakazuje zamknięcie lokalu wyborczego. Odtąd mogą głosować tylko wyborcy, którzy jeszcze przed uderzeniem godziny dziesiątej znajdują się w lokalu wyborczym.

Art. 74.

Po ogłoszeniu przez przewodniczącego, że głosowanie jest ukończone, przewodniczący pomiesza koperty, złożone do urny wyborczej, poczem liczy je, nie otwierając.

Jednocześnie ustala się na podstawie notatek na liście wyborców liczbę wyborców, którzy głosowali.

Gdyby liczba ta mimo kilkakrotnego liczenia różniła się od liczby kopert, wyjętych z urny, należy to w protokole zaznaczyć, podając okoliczności, mogące wyjaśnić przyczynę niezgodności.

f) Stwierdzenie wyniku głosowania w komisyl miejscowej.

Art. 75.

Natychmiast po ukończeniu głosowania komisya przystępuje do obliczenia głosów, oddanych na poszczególne listy kandydatów.

Art. 76.

Nieważne są: 1) karty do głosowania, włożone nie do urzędownie ostemplowanej koperty lub też koperty oznaczonej znakiem odróżniającym; 2) karty do głosowania nie ostemplowane urzędowym znakiem lub też opatrzone znakiem odróżniającym; 3) karty do głosowania puste; oraz 4) karty do głosowania nie wypełnione w sposób właściwy w myśl art. 71.

Włożenie kilku kart do jednej koperty pociąga za sobą unieważnienie kart, o ile nie są one jedno-
brzmienne.

Art. 77. Nieważność oddanych kart sprawdza główna komisja wyborcza. Orzeczenie jej sprawdza w razie wniesienia protestu przeciwko wyborowi Sąd Najwyższy.

Art. 78. Karty do głosowania, które na podstawie art. 76 zostały przez komisję miejscową unieważnione, należy oznaczyć numerami porządkowymi i dołączyć do protokołu wraz z kopertami.

Art. 79. Protokół musi być podpisany przez wszystkich członków komisji i przedstawicieli poszczególnych grup wyborców i łącznie z kartami do głosowania oraz z listami wyborców po starannem zabezpieczeniu i ostatecznym odesłaniu natychmiast do głównej komisji wyborczej.

Każdy członek komisji, jeżeli uważa, że protokół nie jest zgodny z rzeczywistością, ma prawo swoje oświadczenie podyktować i załączyć na piśmie do protokołu.

Do protokołu winny być załączone karty, zarówno ważne jak i nieważne, każde w oddzielnym opakowaniu.

Protokół wraz z kartami do głosowania i listami wyborców winien być opakowany w papier i opleczetowany.

g) Stwierdzenie wyniku głosowania w całym okręgu wyborczym.

Art. 80. Posiedzenie głównej komisji wyborczej w celu ustalenia wyniku głosowania odbywa się najpóźniej na trzeci dzień po głosowaniu w poszczególnych obwodach głosowania. O miejscu i czasie tego posiedzenia powinni być zawiadomieni, co najmniej na 24 godzin przed terminem, członkowie komisji i pełnomocnicy grup wyborczych.

W dniu 29. stycznia 1919 roku ustali Główna Komi-

sya wyborcza wynik głosowania z całego okręgu wyborczego, poczem go ogłosi.

Art. 81. Główna komisya wyborcza po obliczeniu głosów, oddanych na poszczególne listy kandydatów, przystępuje do rozdzielania mandatów poselskich między poszczególne listy.

Sposób wyliczeń wykazuje dodatek Nr. 5.

Art. 82. Z czynności głównej komisji wyborczej spisuje się protokół. W protokole powinny być umieszczone wszystkie obliczenia, dokonane przy obrachowywaniu głosów.

Art. 83. Po ustaleniu treści protokołu przewodniczący głównej komisji wyborczej ogłasza wynik głosowania i podaje go do wiadomości w dzienniku miejscowym lub w inny sposób, używany zwykle w tej miejscowości.

Art. 84. Dla każdego z wybranych posłów przewodniczący głównej komisji wyborczej wystawi bezzwłocznie list wierzytelny, podpisany przez członków komisji wyborczej, a zawierający:

1) nazwę okręgu wyborczego; 2) dzień wyborów; 3) imię i nazwisko, zawód, miejsce zamieszkania i wiek wybranego.

Art. 85. Po wystawieniu listów wierzytelnych protokół zostaje odczytany i podpisany przez członków komisji wyborczej.

Art. 86. Protokół wraz z aktami wyborczymi poszczególnych komisji wyborczych i kartami do głosowania powinien być opieczetowany, opatrzony napisem, oznaczającym zawartość i odesłany do pierwszego prezesa Sądu Najwyższego.

Odpis uwierzytelniony protokołu przewodniczący prześle naczelnikowi kancelaryi Izby Poselskiej.

h) Koszta wyborcze.

Art. 87. Wszystkie wydatki połączone z przeprowadzeniem wyborów ponosi państwo, z wyjątkiem kosztu kart do głosowania.

Dostarczenie urny, lokalu, sprzętów i przyborów do pisania dla komisji wyborczej jest obowiązkiem gminy, w obrębie której komisya urzęduje.

ROZDZIAŁ V. SPRAWDZANIE WAŻNOŚCI MANDATÓW.

- Art. 88. W ciągu 14 dni po ogłoszeniu wyniku głosowania przez główną komisję wyborczą każdy obywatel może wnieść protest przeciwko wyborowi. Protest winien być wniesiony w dwóch egzemplarzach na ręce przewodniczącego głównej komisji wyborczej.
- Art. 89. Przewodniczący głównej komisji wyborczej ogłasza natychmiast w dzienniku urzędowym państwa i w dzienniku miejscowym, że protest został wniesiony, wyznaczając dziesięciodniowy termin do wnoszenia zarzutów przeciwko treści protestu. Przed upływem tych dziesięciu dni wolno każdemu wyborcy przeglądać protest w lokalu komisji i czynić z niego odpisy, poczem protest wraz z zarzutami są przesłane do Sądu Najwyższego, drugi zaś egzemplarz komisya główna przesyła do kancelaryi Sejmu.
- Art. 90. O ważności wyborów zaprotestowanych według art. 88 rozstrzyga Sąd Najwyższy bez kosztów dla stron w przeciągu sześciu miesięcy od dnia wyboru.
- Art. 91. Sąd Najwyższy jest sądem wyłącznie orzekającym o przekroczeniu prawa przy badaniu protestów wyborczych.
- Art. 92. Sąd Najwyższy, działając w charakterze trybunału wyborczego, urzęduje w komplecie trzech członków tego Sądu.
- Art. 93. Jeżeli wskutek pogwałcenia obowiązku urzędowego przez członka komisji wyborczej, głosowanie zostało w całości lub w niektórych obwodach głosowania unieważnione, winny może być skazany na zapłacenie kosztów ponownego głosowania lub też części tych kosztów. Koszta te wpłaci skazany w kwocie przez sąd oznaczonej do kasy państwowej, względnie gminnej. Do orzekania w tych sprawach powołany jest miejscowy sąd pokoju, względnie sąd powiatowy.
- Art. 94. Posiedzenia Sądu Najwyższego w sprawach dotyczących wyborów odbywają się publicznie.
- Art. 95. Najdalej na siedemnasty dzień po dniu wyborów Sąd Najwyższy sporządzi wykaz wyborów zaprotestowanych i prześle go do prezydium Sejmu.

96. Ważność wyborów niezaprotestowanych rozważy Sejm najpóźniej w przeciągu dwóch miesięcy. W wypadku zakwestyonowania wyboru posła, mimo braku protestu, Sejm oddaje sprawę do zbadania i rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu.

ROZDZIAŁ VI.

UTRATA I ZASTAPIENIE MANDATU.

97. Mandat poselski zostaje unieważniony, jeżeli się okaże, że poseł nie był wybieralny według art. 7 i 8, albo później prawo obieralności utracił.

98. Sąd Najwyższy może unieważnić wybór:

1) Jeżeli zostanie stwierdzone, że w danym okręgu wyborczym mandat poselski został uzyskany przy użyciu przekupstw, wymuszeń, fałszu lub jakichkolwiek podejść;

2) jeżeli w postępowaniu wyborczem przepisy niniejszej ordynacyi wyborczej nie były przestrzegane.

99. Jeżeli ten sam kandydat będzie wybrany więcej, niż w jednym okręgu, powinien oświadczyć, z którego okręgu wybór przybiera, najpóźniej na pierwszym posiedzeniu nowo wybranej Izby. W przeciwnym razie losowanie, dokonane przez marszałka Izby na publicznem posiedzeniu, rozstrzyga, z którego okręgu poseł ma mandat zatrzymać.

100. W razie unieważnienia wyboru według art. 98, o ile Sąd Najwyższy orzecze, że nie może mieć zastosowania art. 101, Minister Spraw Wewnętrznych zarządzi wybór ponowny w okręgu lub obwodzie, gdzie prawo zostało przekroczone, w ciągu 15 dni od unieważnienia.

Wybór ten może być przeprowadzony przez te same komisye wyborcze i na podstawie tych samych list wyborców, co wybór poprzedni.

101. W pozostałych wypadkach unieważnienia lub ustania mandatu posła główna komisya wyborcza ogłosi wstąpieniu na jego miejsce kolejnego kandydata z tej samej listy kandydatów i wystawi mu list wierzitelny.

List wiarygodny.

Główna Komisja Wyborcza w

zaświadcza, że

Ob (Imię i nazwisko) lat , , ,
 zawód zamieszkały w , ,
 w dniu 191... obrany został posłem do Sej-
 mu Ustawodawczego Republiki polskiej z okręgu wy-
 borczego (Nazwa okręgu od siedziby Głó-
 wnej Komisji Wyborczej) (Miejscowość
 i data)

Pieczęć

Podpis przewodniczącego i członków.

DODATEK 1.

Zawiera on: Spis okręgów wyborczych i ilość man-
 datów.

Polska cała podzielona jest na 70 okręgów wybor-
 czych, w których ma być wybranych 523 posłów.

OKRĘG WYBORCZY 35. ŚLĄSK CIESZYŃSKI MA 7 MANDATÓW I OBEJMUJE :

Miasto Bielsk i powiaty polityczne Bielsk, Cieszyn
 i Frysztat bez gmin: Orłowa, Dzieńmorowice, Łazy,
 Sucha średnia, Sucha dolna i Pietwałd, oraz gminy Cza-
 ęca, Turzówka, Rakowa, Oczadnica, Skalite, Czerne,
 Olejna, Świeżykowiec, Horzelice, Stanków, Podwyso-
 ka, Maków i Wysoka.

DODATKI: 2. i 3. opuszczamy, albowiem dodatek
 2. daje wzór listy, czyli spisu wyborców, zaś 3. wzór
 pierwotnej „urzędowej“ karty głosowania.

PROTOKUŁ GŁOSOWANIA.

Dodatek Nr. 4.

W obwodzie głosowania okręgu wyborczego
 Działo się dnia . . . r. . . . w lokalu miejscowej Komisji wybor-
 czej w

Obecni członkowie Komisji Wyborczej:

Przewodniczący

Prowadzący protokół

Członkowie

.

.

Mąż zaufania

Przy udziale przedstawicieli grup wyborczych

.

Otwarcie głosowania nastąpiło o godz. 8. rano.

W trakcie głosowania usunięto przedstawicieli grup wyborczych

.

z powodu

w trakcie obliczania głosów usunięto z powodu

Głosowanie przerwano z powodu . . . na czas od . . . do . . .

Głosowanie skończono o godz. . . . wieczorem.

Ilość głosujących wyborców wynosiła

Ilość kartek znalezionych w urnie

Niezgodność ilości głosujących kartek tłumaczy się

.

Kartek unieważniono

W tem z powodu wad koperty Nr

Przypadło kartek :

Na listę 1

„ „ 2

„ „ 3

Obliczanie głosów skończono o godz.

Przewodniczący Komisji miejscowej

Prowadzący protokół

Członkowie

Przedstawiciele grup wyborczych

SZCZEGÓŁY OBLICZEŃ GŁOSOWANIA.

Przypuśćmy, że okręg wyborczy wysyła 18 posłów. List kandydatów na posłów zgłoszono pięć. Pierwsza lista zawiera 10-ciu kandydatów, druga — pięciu kandydatów, trzecia — pięciu kandydatów, czwarta — trzech kandydatów, wreszcie piąta lista zawiera dwóch kandydatów.

Lista pierwsza, czyli oznaczona numerem 1-ym, otrzymała głosów 89,964; lista Nr. 2 otrzymała 59,389 głosów; lista Nr. 3 otrzymała 32,383 głosy, lista Nr. 4. otrzymała 24,185; wreszcie lista Nr. 5 otrzymała 10,178.

Aby otrzymać dzielnik wyborczy dzielimy te liczby przez 1, 2, 3 i t. d.

Uwidoczní to przykład następujący:

		1	2	3	4	5
Dzielimy przez	1	89,964 ¹	59,389 ²	32,383 ³	24,185 ⁷	10,178
"	2	44,982 ³	29,694 ⁶	16,191 ¹¹	12,092 ¹⁵	
"	3	29,988 ⁵	19,796 ⁹	10,794 ¹⁸	8,061	
"	4	22,491 ⁸	14,847 ¹²	8,095		
"	5	17,992 ¹⁰	11,877 ¹⁶			
"	6	14,994 ¹²	9,898			
"	7	12,852 ¹⁴				
"	8	11,245 ¹⁷				
"	9	9,996				

Z otrzymanych przez ten podział liczb szeregujemy liczby według wielkości, poczynając od najwyższej, a kończąc na osiemnastej z kolei, gdyż dany okręg wyborczy wybiera 18-stu posłów.

Ostatnia, czyli osiemnasta liczba nazywa się dzielnikiem wyborczym („le diviseur électoral“). Ile razy dzielnik wyborczy pomieści się w liczbie głosów oddanych na poszczególną listę, tyle mandatów otrzyma lista. Dzielnik wyborczy w danym przykładzie wynosi 10,794, bowiem zaczawszy szeregować od 89,964 na osiemnastym miejscu otrzymamy 10,794.

Wobec tego lista Nr. 1 otrzyma 8 mandatów, gdyż 89,964 :

10,794=8 z resztą 3,612 :

" " 2 " 5 mandatów, gdyż 59,389 :

10,794=5 z resztą 5,419 :

" " 3 " 3 mandaty, gdyż 32,383 :

10,794=3 z resztą 1.

" " 4 " 2 mandaty, gdyż 24,185 :

10,794=2 z resztą 2,597 :

" " 4 " 0 mandatów, gdyż 10,178 :

10,794=0 z resztą 10,178.

Tę samą manipulację uwidoczní jeszcze wyraźniej kolejność szeregowania dzielników, a łącznie z tem podział mandatów między poszczególne listy.

Z listy Nr. 1	wzięty dzielnik	89,954	Mandant i przypadł. liście	Nr. 1
" " " 2	" "	59,389	" II " "	" 2
" " " 1	" "	44,982	" III " "	" 1
" " " 3	" "	32,383	" IV " "	" 3
" " " 1	" "	29,983	" V " "	" 1
" " " 2	" "	29,694	" VI " "	" 2
" " " 4	" "	24,185	" VII " "	" 4
" " " 1	" "	22,491	" VIII " "	" 1
" " " 2	" "	19,796	" IX " "	" 2
" " " 1	" "	17,992	" X " "	" 1
" " " 3	" "	16,191	" XI " "	" 3
" " " 1	" "	14,994	" XII " "	" 1
" " " 2	" "	14,847	" XIII " "	" 2
" " " 1	" "	12,852	" XIV " "	" 1
" " " 4	" "	12,092	" XV " "	" 4
" " " 2	" "	11,877	" XVI " "	" 2
" " " 1	" "	11,245	" XVII " "	" 1
" " " 3	" "	10,794	" XVIII " "	" 3

Gdyby zamiast podanych przez nas liczb, przypadających na poszczególne listy kandydatów zdarzyło się, że na listę Nr. 1 padło 80,000 głosów; na listę Nr. 2 — 60,000 głosów; na listę Nr. 3 — 30,000 głosów; na listę Nr. 4 — 20,000 głosów oraz na listę Nr. 5 — 10,000 głosów — wówczas dzielnik wyborczy wynosiłby 10,000. Liczbę tę, t. j. 10,000, odnaleźlibyśmy na 8-mem miejscu listy Nr. 1, na 6-tym miejscu listy Nr. 2, na 3-iem miejscu listy Nr. 3, na 2-iem miejscu listy Nr. 4 oraz na 1-em miejscu listy Nr. 5. Tymczasem pianaście, mandatów byłoby już obsadzonych, pozostało zaś do obsadzenia tylko trzy a jednakowych dzielników jest pięć. W podobnym więc wypadku przyznajemy mandaty tym listom, które otrzymały największą ilość głosów, a więc listom Nr. 1, Nr. 2 i Nr. 3; listy Nr. 4 i 5 mandatu tego nie otrzymałyby. W końcowym więc rezultacie lista Nr. 1 otrzymałaby 8 mandatów, lista Nr. 2 — 6 mandatów, lista Nr. 3 — 3 mandaty, lista Nr. 4 — 1 mandat, lista Nr. 5 — nie otrzymałaby żadnego mandatu.

Podział mandatów pomiędzy grupy, które utworzyły związek wyborczy, winien być dokonany w taki sam sposób, w jaki uskuteczniiony został podział mandatów pomiędzy pojedyncze grupy.

N. p.; z oznaczonych w dodatku Nr. 5. pięciu grup wyborczych 4 i 5 utworzyły związek wyborczy; przy podziale przeto mandatów pomiędzy poszczególne grupy, tworzą grupy czwarta i piąta w myśl artykułu 47-go jedną całość; podział skuteczniejszy zostaje w sposób następujący:

	I	II	III	
	1	2	5	4
Dzielimy przez	1 89.954	59.389	32,383	34.363
" "	2 44.9823	29.6947	16 19112	17.181 11
" "	6	9		17
" "	3 29.988	19.847	10.794	11.464
" "	8	14		
" "	4 22.491	14.847	8.094	8.591
" "	10	16		
" "	5 17.962	11.877		
" "	13			
" "	6 14.994			
" "	15			
" "	7 12.852			
" "	18			
" "	8 11 245			
" "	9 9.996			

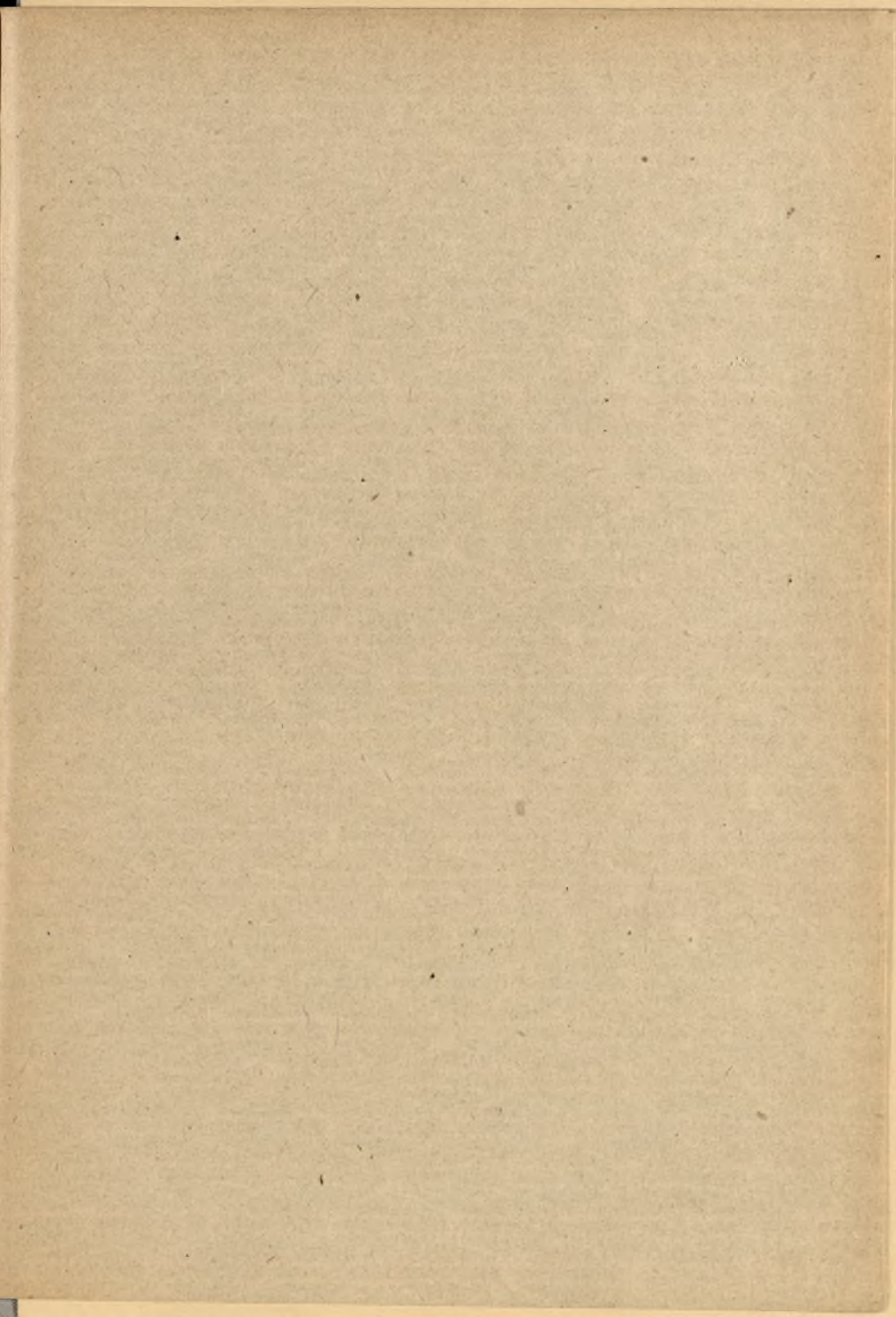
Dzielnikiem wyborczym jest zatem cyfra 11.245,
 Lista wyborcza Nr. 1 otrzymuje 8 mandatów
 " " Nr. 2 " 5 "
 " " Nr. 3 " 2 "

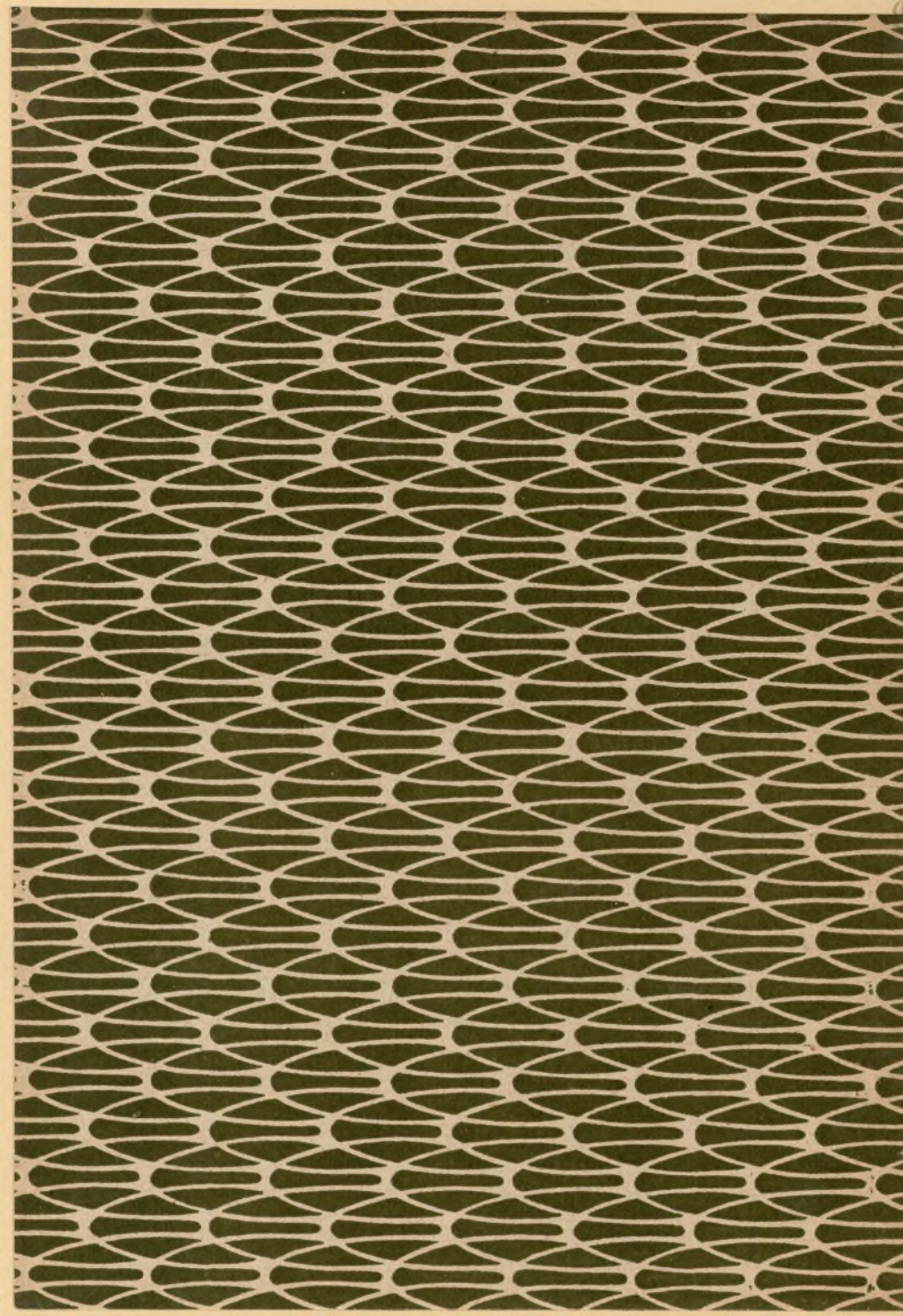
zaś związek wyborczy listy 4 i 5-tej otrzymuje 3 mandaty, — co daje w sumie 18 mandatów.

Mandaty które przypadły w udziale związkowi wyborczemu, zostają podzielone pomiędzy listy połączone według następującego obliczenia:

	IV.	V.
	1	3
Dzielimy przez 1	24.185	10.178
" "	2	
" "	12.092	
" "	8.062	

Dzielnikiem wyborczym w obrębie związku jest cyfra 10.178, wskutek czego otrzymuje lista czwarta 2 mandaty, lista piąta jeden mandat.

Biblioteka Śląska

C 005239

II

KOMP.